

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:
23/143903 - 11

Sted, dato:
Oslo, 17.10.2023

Politidirektoratets hørings svar - Høring - forslag til endringer i tvisteloven og barnelova

Innledning

Politidirektoratet viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 30. juni 2023. Høringsfristen var 2. oktober 2023. Politidirektoratet har fått utsatt frist til 13. oktober 2023. Vi beklager sen oversendelse.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikter og Kripos. Vi har mottatt svar fra Kripos, Oslo politidistrikt og Sør-Vest politidistrikt. Mottatte innspill følger vedlagt dette hørings svaret.

Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i barnelova og tvisteloven for å sikre at en sperret adresse ikke avsløres som følge av plikten til å oppgi navn og andre personalia ved innledning til parts- og vitneavhør.

Generelt til forslaget

Politidirektoratet er positiv til at departementet foreslår endringer som bidrar til å styrke effekten av adressesperre som beskyttelsestiltak. Vi viser til Kripos' høringsinnspill til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 7. oktober 2020 *om forslag til endringer i tvisteloven mv. – ankesiling, rettsmekling mv.*, hvor Kripos har tatt opp behovet for lovendringer for å sørge for at adresser som er sperret i folkeregisteret ikke avsløres ved at den som vitner i saker for domstolene må oppgi personalia.

Kommentarer til de enkelte forslagene

Unntak fra tvisteloven § 24-8 første ledd mv. i foreldretvister

Departementet foreslår at det i foreldretvister hvor en av foreldrene bor på sperret adresse, åpnes for at retten kan beslutte at parters og vitners navn og andre personalia ikke skal oppgis åpent for retten. Adgangen er foreslått supplert med en adgang for

retten til å iverksette fysiske og tekniske tiltak for å holde vitnets identitet hemmelig, og presiseringer om føring og innsynsrett i rettsboken.

Politidirektoratet støtter departementets forslag om å gi et unntak fra tvisteloven § 24-8 første ledd i foreldretvister. Vi er også enige i at det vil være hensiktsmessig å ta utgangspunkt i ny § 36-6 a i tvisteloven (trer i kraft 1. januar 2024), ved utformingen av bestemmelsen.

Unntak fra tvisteloven 24-8 første ledd mv. i andre saker for domstolene

Departementet ønsker videre innspill på om behovet for lovendringer gjør seg gjeldende i andre saker, og om det derfor bør vurderes å innføre et generelt unntak fra plikten som ikke er begrenset til sakstype.

Vi er, som Kripos, enige med departementet i vurderingen av at det kan tenkes behov for lovendringer også på andre områder enn foreldretvistene. Kripos peker på at trusselutøver for eksempel kan gå til sivilt søksmål for å få adressesperren til egne barn opphevet, der politiet har besluttet å sperre adressen til den trusselutsatte og samtidig sperrer adressen til barna som bor på adressen.

Et av formålene med tvisteloven er å sikre den enkeltes behov for å få håndhevet sine rettigheter og løst sine tvister, jf. tvisteloven § 1-1 første ledd andre punktum. For trusselutsatte som bor på sperret adresse vil det imidlertid kunne oppleves som krevende å ta saker inn for domstolene for å få ivare tatt egne rettigheter, dersom de opplever at det er en risiko for at den sperrede adressen blir avslørt. Kripos bemerker at et generelt unntak bør utredes, da trusselutsatte bør ha de samme mulighetene som andre til å gå til sivile søksmål. Trusselutsatte må også kunne vitne i sivile saker uten å være redd for at en sperret adresse avsløres.

Politidirektoratet tiltrer denne vurderingen, og støtter en utredning av et generelt unntak fra tvisteloven § 24-8. I en slik utredning bør det særlig vurderes hvordan unntaket påvirker retten til kontradiksjon.

Spørsmål om justering av strpl. § 130

Departementet har pga. tidsrammen ikke sett nærmere på om det i tillegg til adgangen til å beslutte anonym vitneførsel etter strpl. § 130 a også kan være behov for et unntak fra plikten til å oppgi navn og andre personalia etter strpl. § 130, men ber om høringsinstansenes syn på dette. Politidirektoratet er ikke kjent med saker der det har vært behov for en unntaksadgang etter strpl. § 130.

Derimot vil vi bemerke at det er behov for en lovteknisk gjennomgang av strpl. § 130 a. Unntaksadgangen knyttes der til nærmere angitte straffebud. Det kan virke noe tilfeldig hvilke straffebud som omfattes. Eksempelvis omfattes ikke straffeloven § 279 om forbund til drap. Regulering med uttømmende angitte straffebud er lite hensiktsmessig all den tid risikoen man ønsker å avbøte ikke nødvendigvis knytter seg til straffebudets art eller strafferammen. Man kan tenke seg stor risiko knyttet til mindre alvorlige straffesaker, f.eks. der saken er en del av et større kompleks eller der det er spesielle forhold ved den tiltalte. Det bør vurderes om EMK art. 6 kan ivaretas uten at man regulerer med en uttømmende liste, men heller knytter unntaksadgangen til risiko.

Med hilsen

Kristine Langkaas
Seksjonssjef

Mathias Muren Lade
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill - Forslag til endringer i tvisteloven og barnelova - Kripos

Høringsinnspill - forslag til endringer i tvisteloven og barnelova - Oslo politidistrikt

Høringsinnspill - Forslag til endringer i tvisteloven og barnelova - Sør-Vest politidistrikt

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
23/143903-3

Vår referanse:
23/143879 - 3

Sted, dato:
Oslo, 05.09.2023

Høringsuttalelse - forslag til endringer i tvisteloven og barnelova

Det vises til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 30. juni 2023 om forslag til endringer i tvisteloven og barnelova, samt brev fra Politidirektoratet av 6. juli 2023 med svarfrist til direktoratet innen 8. september 2023.

Innledningsvis vil Kripos bemerke at vi er svært positive til at det foreslås endringer i tvisteloven og barnelova som skal ivareta at plikten etter tvisteloven til å oppgi navn og andre personalia ved innledningen til parts- og vitneavhør ikke medfører at en sperret adresse avsløres. Vi har tidligere spilt inn behovet for en slik lovendring i vårt høringsinnspill til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 7. oktober 2020 om forslag til endringer i tvisteloven mv. – ankesiling, rettsmekling mv.

Kripos er videre enig i at det er hensiktsmessig å ta utgangspunkt i bestemmelsen i tvisteloven § 36-6 a som gjelder skjult adresse etter barnevernsloven, når man skal utforme en lignende hjemmel for sperret adresse i foreldretvister, slik at det også i disse tilfellene kan besluttes at opplysninger som nevnt i tvisteloven § 24-8 første ledd første punktum bare skal gis skriftlig til retten. Videre støtter vi at et unntak fra tvisteloven § 24-8 første ledd første punktum også i foreldretvistene bør ledsages av en adgang for retten til å beslutte at det skal settes i verk fysiske eller tekniske tiltak for å holde et vitnes identitet hemmelig, sml. tvisteloven § 36-6a andre ledd. Det vises i den anledning også til de andre tiltakene departementet foreslår knyttet til føring i rettsbok og innsynsrett. Kripos er også enig i departementets vurdering av at det vil være hensiktsmessig at et eventuelt unntak fra tvisteloven § 24-8 første ledd mv. i foreldretvister inntas i en ny bestemmelse i barnelova kapittel 7 III, hvor reglene om rettens saksbehandling i slike saker ellers er inntatt. Videre støtter vi departementets forslag til ny bestemmelse § 61e i barnelova.

I høringsnotatet vises det til at man med bakgrunn i innspill til departementet og i anmodningsvedtaket fra Stortinget, oppfatter det slik at problemstillingen og behovet for lovendringer først og fremst gjør seg gjeldende i foreldretvistsaker. Kripos er i utgangspunktet enig i dette, men vil samtidig støtte departementet i vurderingen av at det i prinsippet kan tenkes behov for lovendringer for å ivareta at en sperret adresse ikke

KRIPOS

Post: Postboks 2094 Vika, 0125 Oslo / Besøk: Nils Hansens vei 25, 0667 Oslo / (+47) 23 20 80 00
kripos@politiet.no / www.politiet.no / Organisasjonsnummer: 974760827

avsløres i flere typer saker for domstolene der en part eller et vitne bor på sperret adresse etter folkeregisterloven § 10-4. Et konkret eksempel kan være saker der trusselutøver går til sivilt søksmål for å få opphevet politiets vedtak om adressesperre for sine barn (dersom barna bor på sperret adresse sammen med trusselutsatt).

Kripos vil også bemerke at det foreligger prinsipielle årsaker til at departementet bør utrede om det kan innføres et mer generelt unntak fra plikten til å oppgi navn og andre personalia i tvisteloven § 24-8 første ledd som ikke er begrenset til sakstype. Personer som lever med det inngripende beskyttelsestiltaket sperret adresse bør etter vår vurdering ha de samme muligheter som andre borgere til å kunne gå til sivile søksmål eller vitne i sivile rettssaker uten å være redd for at deres sperrede adresse avsløres.

Med hilsen

Kristin Ottesen Kvigne

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:

Vivi Opdal
seniorrådgiver



Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:
23/143903 - 3

Vår referanse:
23/143875

Sted, dato:
Oslo, 06.09.2023

Høring – forslag til endringer i tvisteloven og barnelova

Det vises til brev fra Politidirektoratet datert 6. juli 2023 vedrørende høring om forslag til endringer i tvisteloven og barnelova.

Oslo politidistrikt har ingen ytterligere innspill til endringer i tvisteloven og barneloven.

Oslo politidistrikt støtter forslagene til endringene og anser dette som et bidrag til å styrke adressesperre som beskyttelsestiltak.

Med hilsen

Audun Kristiansen

Seksjonspåtaleleder, Felles enhet for påtale

Knut Lutro

Seksjonsleder, Felles enhet for etterretning og etterforskning

Saksbehandlere:

Hans-Petter Kielland
Fagstab Felles enhet for etterretning og etterforskning

Rukhsana Ashraf

Fagstab Felles enhet for påtale



Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
23/143903 - 3

Vår referanse:
23/144534 - 3

Sted, dato:
Stavanger, 11.08.2023

Svar på høring - Forslag til endringer i tvisteloven og barnelova

Sør-Vest politidistrikt mener høringsforslaget med endringer i tvisteloven og barnelova for unntak av vitneplikten er gode.

Vi ser ikke behov for et generelt unntak og endringer i straffeprosessloven § 130.

Med hilsen

Grete Winge
Politiinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.